

بررسی تاثیر و نقش قوس (چفد) در معماری ایران (نمونه موردی مسجد جامع اصفهان و مدرسه

سپهسالار تهران)

علیرضا بارگاهی^۱ . محمد قمیشی^۲

۱ - گروه معماری، واحد دماوند، دانشگاه آزاد اسلامی، دماوند، ایران

۲ - گروه معماری، واحد دماوند، دانشگاه آزاد اسلامی، دماوند، ایران

چکیده

با توجه به پژوهشی که در این مقاله به وجود آمده قوس معانی متعددی دارد که گاهی اوقات معنای لغوی آن با معنای اصطلاحی آن در معماری مترادف بوده و به معنای پوشش کمانی شکل و منحنی مطرح شده و گاهی اوقات معنای اصطلاحی آن با معنای لغوی فرق می کند و به معنای هر پوشش اعم از پوشش کمانی شکل یا مسطح می باشد هر چند در لغت به معنای پوشش کمانی و منحنی می باشد و همچنین در این پژوهش اشاره ای به منشا پیدایش پوشش و قول های پیرامون آن گردیده است. البته با استناد به آیات و ادله دیگر معنای قوس هم مورد بررسی واقع شده است. سازندگان قدیم بدون در دست داشتن تکنیک های کمی و مدرن مهندسی به طور حسی و تجربی به اصول مکانیکی و ایستایی فرم های ساختمانی آگاهی و آشنایی کامل داشته اند. یک دیوار که درست به سمت قبله ، یعنی همان حجرالاسود درون کعبه در مکه ، جهت یابی شده باشد. دیگر نه نیازی به سقف است ، نه حداقل اندازه ، نه دیوارهای محاط کننده و نه هیچ گونه ضوابط مذهبی دیگر. در واقع می تولن گفت که حتی دیوار هم الزامی نیست. حال این سوالات به وجود می آید که قوس چگونه به وجود می آید؟ قوس شکلی بودن اختراع بشر بوده یا از جایی اقتباس گردیده است؟

واژگان کلیدی : چفد، چغد، قوس در معماری